

Mustra

Az iskolai könyvtárak szakfelügyelete továbbra is vezető témája a terület szakmai diskurzusainak. Régi nóta, hogy az iskolai könyvtár az oktatás és a kultúra mezsgyéjén létezik. De régi nóta az is, hogy ez a kettős kötődés mindkét területnek leginkább a perifériájára, határvidékére szorul. Az oktatás világából a rendszerváltás óta eltűnt a szakfelügyelet, a kultúra, jelesül a könyvtárak világában viszont éppen az 1997-es szaktörvény erősítette meg ennek az ellenőrzési formának a fölöttébb szükséges voltát.

Három éve – éppen az említett törvényt követő szakfelügyeleti jogszabály előírásai alapján – elkezdődtek a vizsgálatok. Azóta áll a bál, zajlik a vita az iskolai könyvtárosok körében. Az ellenzők alapkérdése: mit keres az iskolában, esetünkben az iskolai könyvtárban a szakfelügyelet, amikor annak nincs is törvényi háttere? A megméretést vállaló támogatóké: mi gátolhatná a könyvtárak, esetünkben az iskolai könyvtárak szakfelügyeletét, amikor azt törvény írja elő? Miközben folyik a vita, működik a szakfelügyelet, amelynek hozadékából most két írást közöl lapunk *Könyvtár* rovata. Az OPKM két munkatársa, Celler Zsuzsanna és Csík Tibor: *Jelentés az iskolai könyvtárak 2006-os szakfelügyeleti vizsgálatáról* című szemle tanulmányában a tavalyi vizsgálatok iskolai könyvtári kérdőíveinek adatai alapján nyújt áttekintést a vizsgált intézmények – elgondolkodtató! – szakmai állapotáról. A vizsgálatot végző szakfelügyelők egyike, Suppné Tarnay Györgyi: *Iskolai könyvtárak a hazai közoktatás minőségemeléséért* című írása a pozitív oldaláról, szakmai segítő szerepe felől törekszik bemutatni a processzust. Gyanítjuk: messze nem az utolsó megszólalásokat közöljük a témáról a *KÉN* jelen számában.

„Wass Alberttel együtt „Üzenem a földnek: csak teremjen, / ha sáska rágja is le a vetést. / Ha vakond túrja is a gyökeret” Hiszen sokszor a legegyszerűbb vizsgálati adatokat, következtetéseket is csupán könnyel, értetlenkedéssel, néhanélkül ellenséges érzelmekkel fogadják. De ettől még az emelkedőre felviendő, gurítandó kő, a megépítendő vár, a megoldandó emberi, kulturális, lélektani, pedagógiai, szociológiai feladat ott marad előttünk.”

Ezekkel a felemelő gondolatokkal köszön el folyóiratunk olvasóitól a most nyugállományba vonuló Nagy Attila olvasáskutató a vele készített főszerkesztői interjú záró részében. Az írott változat az *Olvasáspedagógia* rovatunkban található. Azt persze el sem tudják képzelni az interjúalany személyes ismerősei, vagy éppen lelkes olvasói, szuggesztív előadásainak hallgatói, szavainak meghallói, hogy Nagy Attila valamiféle „pálca-összetörős” gesztussal végleg hátat fordít a maga (is) építette várnak. Még ha az előtte – előttünk álló feladat, a felviendő kő olykor nagyon sziszüphoszinak tűnnék is. Ezt a reménykedést, Attila pályán maradásának reményét próbáltam megfogalmazni az interjú záró sorokban magam is:

„Kedves Attila! Mindannyiunk javára kívánom, hogy nyugdíjasként is vállald a részed tovább a közös dolgainkból. Bízz az utódokban, a tanítványokban és kollégákban, de hagyd, hogy ők is bízhatnak benned, számíthassanak még rád – amíg csak az erőd, egészséged engedi.”

Végül egy hír, ami az interjúból még kimaradt, de a *Mustra* semmiképp sem jelenhet meg nélküle: augusztus 20-a alkalmából Hiller István miniszter **Széchenyi Ferenc-díjat** adományozott dr. Nagy Attila olvasáskutatónak, aki magas színvonalú elméleti és gyakorlati tevékenységével, új módszerek kidolgozásával és alkalmazásával szolgálja szakmáját. Szívből gratulálunk!

Elmúlt számaink *Tankönyv – taneszköz* rovatának egyik, rendszeresen visszatérő témája volt a magyarság, a magyar nemzet megjelenése, bemutatása más, elsősorban európai, még közelebbről a körülöttünk élő nemzetek történelem tankönyveiben. (Mindezt természetesen viszonyosan is törekedtünk bemutatni!)

Most, mintegy a téma szintéziseként, két írással kívánjuk lezárni ezt a sorozatunkat. Kiss Gy. Csaba: *Nemzetképek és/vagy nemzetek fölötti történelemkönyvek* című írásában két kérdést feszeget. „Az első kérdés úgy hangzik, hogy elvisz-e bennünket a globalizáció az egyetemes történelemkönyvek világába? Vagyis elképzelhető-e, hogy akár az egész emberiséget tekintve, akár szűkebb körben (mondjuk az Európai Unióban) születnek majd univerzális, nemzetek fölötti történelmi narratívák? A másik kérdés pedig ennek épp a fordítottja: eltűnnek-e a hosszú ideje létező kulturális (nemzeti) sztereotípiák az egyre szélesebb és intenzívebb nemzetközi kommunikáció hatására?” Javaslom a kedves olvasóknak, hogy a lehetséges válaszokért forduljanak bizalommal a szerzőhöz, illetve az itt közölt íráshoz.

Lesz-e egységes európai történelemkönyv? – teszi föl a kérdést már a maga által is meditatívnak minősített írása címében is Vajda Kornél. A szerző tömör válasza: „...merengjenek csak a képviselő és politikus urak az 'egységes európai történelemkönyv' általuk vágyálmodott lehetetlenségein.” Ennyivel persze ne érjük be! Hogy belássuk (vagy éppen vitassuk) Vajda Kornél sommás, euro-képviselőinknek és -politikusaiknak címzett fölszólítását, javasoljuk elolvasni az egész írást.

Olvasásra ajánljuk persze a folyóirat többi cikkeit, tanulmányait, közleményeit és híreit is. Reméljük, e számunk is alkalmasan szolgálja majd a *Könyv és Nevelés* olvasóinak szellemi épülését!

